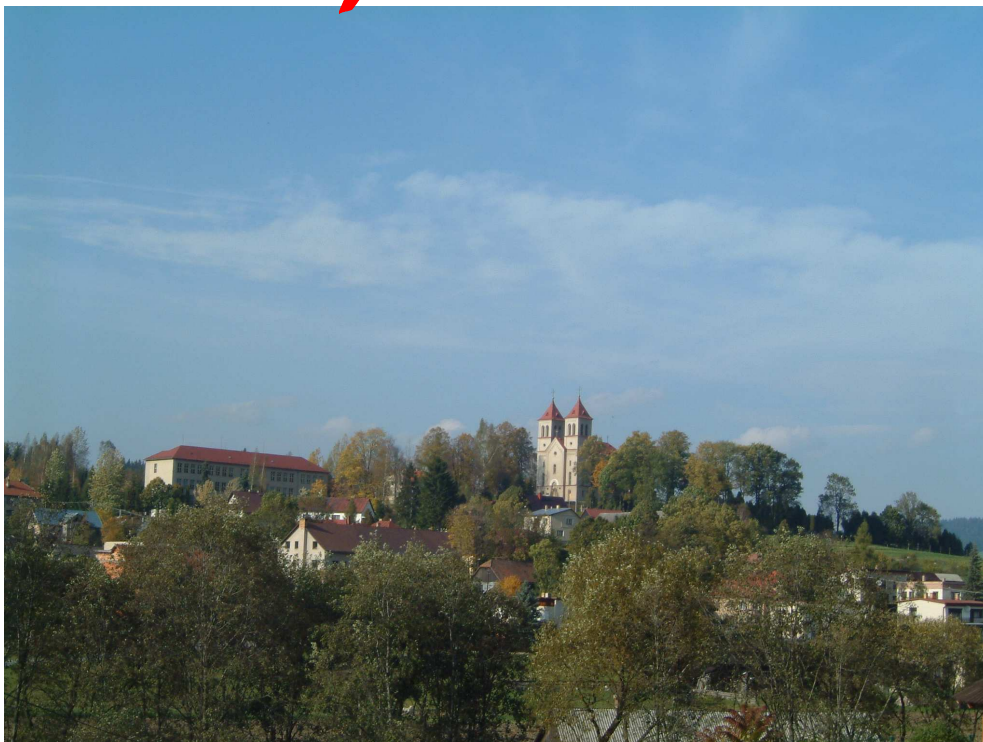

Územný plán obce **ZÁKAMENNÉ**

**Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy
na stavebné a iné zámery**

Obstarávateľ:

Obec Zákamenné

Spracovateľ:

Architektonický ateliér GAM, Námestie Andreja Hlinku 27, 034 01 Ružomberok

Ing. arch. Marián Goč, autorizovaný architekt

a kolektív

September 2006

Na akcii spolupracovali:

- Vedenie úlohy, zhodnotenie územného potenciálu sídla, koordinácia spracovateľských postupov vyhodnotenie
- Zábery PP:
- Grafické práce :

Ing. arch. Marián Goč

*Ing. arch. Marián Goč, Zuzana Takáčová
Zuzana Takáčová
Mária Kocúrová*

OBSAH DOKUMENTÁCIE:

A. TEXTOVÁ ČASŤ

1. Východiskový stav.....	3
2. Zdôvodnenie navrhovaného urbanistického riešenie	3
3. Zhodnotenie prírodných podmienok.....	3
4. Vyhodnotenie záberov plôch poľnohospodárskej pôdy, dotknutých urbanistickým riešením ÚPN - obce Zákamenné	7

B. GRAFICKÁ ČASŤ

Výkres

6	Zábery poľnohospodárskej pôdy na stavebné a iné zámery	M 1: 5 000
---	--	------------

C. TABUĽKOVÁ ČASŤ

Tabuľka č. J5

1. Východiskový stav

Návrh ÚPN obce Zákamenné – Zábery poľnohospodárskej pôdy na stavebné a iné zábery - je spracovaná v textovej, tabuľkovej a výkresovej časti v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a Spoločných metodických usmernení pre spracovanie záberov poľnohospodárskej pôdy na stavebné a iné nepoľnohospodárske účely.

Základné východiskové podklady:

- komplexný urbanistický návrh
- prieskumy a rozbor
- BPEJ, prevzaté z Pozemkového úradu v Námestove
- hranice zastavaného územia k 1.1.1990
- mapový podklad v M 1:5000, 1:2000
- súpis parciel a užívateľov
- údaje Katastrálneho úradu v Námestove
- Zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy č. 220/2004 Z.z.
- Zákon č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia.

2. Zdôvodnenie navrhovaného urbanistického riešenia

V rámci spracovania ÚPN obce Zákamenné okrem využitia voľných plôch v súčasnosti zastavanom území obce, uvažuje sa o riešení rozvoja obce aj mimo zastavané územie. Podľa zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy č. 220/2004 Z.z. možno použiť na stavebné alebo iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v nevyhnutnom rozsahu. Územný plán rieši komplexný rozvoj všetkých zložiek životného prostredia. Potrebný záber pre rozšírenie IBV, rekreácie a ostatných plôch vyplýva z predpokladaného demografického rozvoja, ktorý bude súvisieť s rozvojom obce, rozvojom bývania, výroby a rekreácie v Zákamennom a jej okolí.

3. Zhodnotenie prírodných podmienok

Územie katastra patrí podľa geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš, 1986) do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, oblasti Stredné Beskydy. Severný pás územia popri štátnej hranici patrí do celku Oravské Beskydy, podcelku Ošust a južná časť územia katastra patrí do celku Podbeskydská vrchovina a čiastočne do časti Lesníanska planina. Z morfoštruktúrneho hľadiska sa jedná o reliéf rytmicky zvrstvených zlomovo-vrásových štruktúr so stredným až silným uplatnením litológie. Z morfoskulptúrneho hľadiska ide o reliéf eróznou-denudačný a akumuláčno-eróznou na prolúviálno-fluviálnej pahorkatine.

Geologické podložie katastra tvorí krieda a paleogén vonkajších Karpát –pieskovce, ílovce a slieňovce lutetu a priabónu so zlomovo viazanými výskytmi tenkovrstveného flyšu, červených ílovcov paleocénu až vrchného eocénu.

Inžiniersko-geologické rajóny sú zastúpené nasledovne:

V rajóne flyšoidných hornín (Sf) sa v horninovom prostredí striedajú ílovce, prachovce, slieňovce, pieskovce so zlepenkami alebo karbonátmi vo vrstvách, ktoré sú priepustné až nepriepustné. Je tu premenlivá agresivita podzemných vôd. Reliéf tvoria prevažne mierne až stredné svahy a ploché chrbty, strmé svahy sú na masívoch s prevahou pieskovcov. Vyskytujú sa tu plytké povrchové zosuvy a hlboké zvetrávanie hornín. Pre miestne účely možno využiť len horninové komplexy s prevahou pieskovcov (lomový kameň, štrk). Poľnohospodárske pôdy 3.-7. bonity. Zhoršené podmienky pre výstavbu vyplývajú z intenzívneho zvetrávania, namrzania hornín a výskytu zosuvov. Pre ukladanie odpadov je možné využiť stabilné horninové masívy s prevahou ílovcovo-prachovcových hornín.

Rajón deluviálnych sedimentov (D) má v závislosti od predkvartérneho podkladu veľmi rôznorodé a priestorovo premenlivé litologické zloženie. Najčastejšie sú to hliny a hlinito-kamenité suty. Trvalejší horizont podzemnej vody je iba v nižších častiach svahov, najmä na prechodoch do rajónov F, T. Reliéf tvoria mierne až strmé svahy, členené miestami intenzívnou výmlovnou eróziou. Z geodynamických javov je tu veľmi častý výskyt zosuvov najmä v regióne karpatského flyšu. Využitelnosť zdrojov je pre tehliarske suroviny, pôdy sú tu zväčša úrodné. Zhoršené inžiniersko-geologické podmienky pre výstavbu sú zapríčinené značnou litologickou premenlivosťou,

výskytom zosuvov a miestami strmých svahov. Pri výstavbe je možnosť vyvolania zosuvov. Pre ukladanie odpadov sú vhodné jemnozrnné delúviá na miernych a stabilných svahoch. Rajón údolných riečnych náplavov (F) má horninové prostredie štrky a piesky, na ktorom sú obyčajne hlinité, ílovité a piesčité sedimenty. Hladina podzemnej vody je obyčajne 2-4 metre hlboko. U podzemných vôd je častá agresivita rôzneho typu. Reliéf sa vyznačuje priehlbeninami s výskytom rašelinísk. Vyskytuje sa tu bočná erózia a podmáčanie územia. Podmienky pre výstavbu sú zhoršené vysokou hladinou podzemnej vody a nízkou konzistenciou povrchových polôh jemnozrnných zemín prípadne neúnosnými organickými sedimentami. Územie je nevhodné pre ukladanie tuhých odpadov - ľahké znečistenie podzemných vôd.

Pôdnymi typmi v katastri sú najmä hnedé pôdy a hnedé pôdy oglejené, glejové a plytké na flyšových sedimentoch. Menší výskyt majú nívne pôdy, glejové pôdy a rašelinové pôdy. Pôdne druhy sú prevažne hlinité a ílovito-hlinité, stredne ťažké až ľahké, stredne až slabo skeletnaté. Najlepšou bonitou v katastri je bonita 6. Pôdnymi typmi v katastri sú najmä hnedé pôdy a hnedé pôdy oglejené, glejové a plytké na flyšových sedimentoch. Menší výskyt majú nívne pôdy, glejové pôdy a rašelinové pôdy. Pôdne druhy sú prevažne hlinité a ílovito-hlinité, stredne ťažké až ľahké, stredne až slabo skeletnaté. Najlepšou bonitou v katastri je bonita 6.

Z hydrologického hľadiska územie spadá do stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku. Akumulácia tu prebieha v mesiacoch november až marec, vysoká vodnosť je v marci až júni, najvyššie prietoky sú v apríli a máji a najnižšie v januári – februári a v septembri – októbri.

Priemerný ročný elementárny odtok sa pohybuje okolo 20 - 25 ls-1km-2.

Celé územie patrí do povodia rieky Biela Orava, pripájajúcej sa do rieky Orava a celkovo do rieky Váh. Viaceré vodné toky pramenia na území katastra a pripájajú sa do Klinianky, Zasiľianky a Bielej Oravy. Riečna sieť je hustá i keď potoky nemajú veľkú vodnosť. Toky majú flyšový charakter s hlboko zarezanými korytami do mäkkého podložia. Z hydrogeologického hľadiska sa jedná o paleogén so slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou.

Fytogeograficky (Futák, 1966) patrí riešené územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu západobeskydskej flóry (Beschidicum occidentale) a okrsku Západné Beskydy.

Z geobotanického hľadiska (Michalko a kol., 1986) sa v riešenom území nachádzajú nasledovné jednotky:

Lužné lesy podhorské a horské (Al) sú pokračovaním nížinných krov na alúviách a údolných nivách na stredných a horských tokoch riek zväčša v extrémnejších klimatických podmienkach. Pôdy sú štrkovité až kamenisté, zriedkavo piesočnaté. Krovinnú vrstvu tvoria vŕba trojťčinková, v. purpurová, v. košíkarska, v. krehká, miestne aj vŕba sivá. Vtrúsený vo vyšších polohách môže byť smrek a zemolez čierny.

Pionierske spoločenstvá s *Myricaria germanica* (*Epilobion fleischeri*) (M) sa vyskytujú na nevyvinutých kamenistých pôdach horských tokov. Okrem krovitých vŕb sú tu rastliny ako *Calamagrostis pseudophragmites*, *Rumex scutatus*, *Erigeron acris*, *Epilobium alpestre*. Prechodnými druhmi sú vŕby *Salix eleagnos*, *S. purpurea*. Jedľové lesy kvetnaté (Eu-Fagenion) (A) sú tvorené zmiešanými jedľovo-bukovými lesmi na rôznych podložiach, so zvyčajne viacvrstvovým bylinným podrastom. Prímesovými drevinami sú javor horský, brest horský a jaseň štíhly, zriedkavo smrek obyčajný. Na flyšoch prevažuje jedľa a významné sú byliny ako *Oxalis acetosella*, *Galium rotundifolium*, *Rubus hirtus*, *Maianthemum bifolium*.

Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (*Abietion*, *Vaccinio-Abietion*) (PA) sa vyskytujú na nenasýtených až podzolovaných kamenistých hnedozemiach, najčastejšie na kyslých horninách. Táto jednotka sa vyskytuje v bezbukovom geografickom variante. V pôvodnom zložení mala prevahu jedľa biela, primiešaný bol smrek obyčajný, vtrúsený smrekovec opadavý a borovica sosna, z listnáčov jarabina vtáčia, javor horský, jelša sivá a výnimočne buk lesný. Vo fytocenózach sú významné *Clematis alpina*, *Valeriana tripteris*, *Cirsium erisithales*, *Poa stiriaca*, *Carex alba*. Sú to najčastejšie produkčné lesy s funkciou pôdoochrannou. Porasty sú viacmenej jednovrstvové. Prirodzená obnova nebýva najlepšia.

Bukové lesy kvetnaté (F) sa vyskytujú v podhorskom a horskom stupni na všetkých geologických podložiach. Pôdy sú hlboké, humózne, s bohatým bylinným podrastom. V drevinovom zložení sa nachádza dub zimný, javor horský, javor mliečny, brest horský, lipa malolistá, jaseň štíhly, zriedkavo smrek obyčajný.

Z hľadiska živočíšnych regiónov patrí územie do regiónu Západných Karpát. Prevládajú tu karpatské elementy ale chýbajú alpinske. Z druhov fauny sú podrobne spracované vertebrata - ichtyofauna, avifauna, cicavce. Hlavné živočíšne biotopy sú biotop lúk a pasienkov, lesa, polí, vodných tokov a sprievodnej vegetácie, podmáčaných lokalít a urbánny biotop územia obce.

Z poľovného hľadiska patrí územie do jelenej chovateľskej oblasti – Slovenské Beskydy. Vedľajšou zverou je zver srnčia a diviacia.

Z rybárskeho hľadiska patria toky na území katastra do revíru pásma pstruhového a lipňového. Hlavné lovné ryby sú: pstruh potočný a dúhový, lipeň obyčajný, sivoň americký, hlaváčka obyčajná. Z bielych rýb je to jalec hlavatý, podustva obyčajná, nosál obyčajný, ostriež obyčajný, belica obyčajná a mrena obyčajná. Tok je generačnou lokalitou hlavátky obyčajnej, v období ťahu rýb je rozšírené pytliačstvo.

Štruktúra územia

Z údajov Katastrálneho úradu v Námestove v katastrálnom území obce Zákamenné v roku 2006 nasledovná

Identifikačný znak, názov

Katastrálne územie /KÚ/Zákamenné	č. 509 809
----------------------------------	------------

Z údajov Katastrálneho úradu v Námestove je štruktúra plôch v katastrálnom území Zákamenné v r. 2006 nasledovná:

Druh pozemku	Výmera (ha)	Zastúpenie (%)
Poľnohospodárska pôda, z toho	1724,26	100,00
orná pôda	630,21	36,55
záhrady	5,54	0,32
sady	0	0
TTP	1088,51	63,13
Poľnohospodárska pôda	1724,26	40,08
Lesné pozemky	2302,02	53,70
vodné plochy	36,43	0,85
zastavané plochy	80,16	1,87
ostatné plochy	148,00	3,50
CELKOM	4 290,87	100,00

Z uvedeného vyplývajú nasledovné ukazovatele:

- poľnohospodárske využitie krajiny - pomer poľnohospodárskej pôdy k celkovej výmere územia – 40,08%
- podľa ÚHDP je v katastri ku koncu roku 2001 1 724,26 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho je 630,21 ha ornej pôdy (36,55% - stupeň zornenia), 5,54 ha záhrad (0,32%) a 1 088,51 ha trvalých trávnych porastov (63,13% - stupeň zatrávnenia).
- lesnatosť - podiel lesov z celkovej výmery katastrálneho územia 2 302,02 ha (49,63%). Zastúpenie lesov a poľnohospodárskej pôdy s prevahou trávnatých porastov je výrazné.

Kvalita poľnohospodárskej pôdy

Pôdnymi typmi v katastri sú najmä hnedé pôdy a hnedé pôdy oglejené, glejové a plytké na flyšových sedimentoch. Menší výskyt majú nivné pôdy, glejové pôdy a rašelinové pôdy. Pôdne druhy sú prevažne hlinité a ílovito-hlinité, stredne ťažké až ľahké, stredne až slabo skeletnaté. Najlepšou bonitou v katastri je bonita 6.

Pôdne pomery poľnohospodárskych pôd vyjadruje nasledovná tabuľka:

Prehľad pôd podľa BPEJ v poľnohospodárskej časti katastra udáva nasledovná tabuľka:

Nové číslo	Popis	Zrntosť	Bonita
1000892	Zrázy (nad 25°)		9
1005011	NP na nekarbonátových aluviálnych sedimentoch	ľahké	6
1063212	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7

1063242	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
1063245	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
1063412	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
1063442	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
1063445	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
1063545	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
1066212	HP kyslé a HP podzolované na flyšových sedimentoch	ľahké až stredne ťažké	6
1066215	HP kyslé a HP podzolované na flyšových sedimentoch	ľahké až stredne ťažké	6
1066412	HP kyslé a HP podzolované na flyšových sedimentoch	ľahké až stredne ťažké	7
1066415	HP kyslé a HP podzolované na flyšových sedimentoch	ľahké až stredne ťažké	7
1066442	HP kyslé a HP podzolované na flyšových sedimentoch	ľahké až stredne ťažké	7
1066445	HP kyslé a HP podzolované na flyšových sedimentoch	ľahké až stredne ťažké	7
1066542	HP kyslé a HP podzolované na flyšových sedimentoch	ľahké až stredne ťažké	7
1066545	HP kyslé a HP podzolované na flyšových sedimentoch	ľahké až stredne ťažké	7
1069245	HP oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
1069442	HP oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
1069445	HP oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	7
1069542	HP oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	8
1069545	HP oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké	8
1072245	HP glejové na rozličných substrátoch	stredne ťažké - ľahké, typické	8
1072445	HP glejové na rozličných substrátoch	stredne ťažké - ľahké, typické	8
1078262	HP plytké na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1078365	HP plytké na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1078462	HP plytké na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1078465	HP plytké na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1078565	HP plytké na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082672	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082682	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082685	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082772	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082782	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082785	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082872	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082882	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082883	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082885	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1082975	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9

1082985	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1094002	Glejové pôdy	stredne ťažké až ťažké	8
1094004	Glejové pôdy	stredne ťažké až ťažké	8
1094215	HP glejové na rozličných substrátoch	stredne ťažké - ľahké, typické	9
1094445	HP glejové na rozličných substrátoch	stredne ťažké - ľahké, typické	8
1095002	RŠ (rašelinové pôdy)	ľahké až veľmi ľahké	8

V riešenom území sa nenachádzajú pôdy zaradené do 1. až 4. kvalitatívnej skupiny uvedenej v prílohe zákona č. 220/2004, ktoré sú zákonom chránené Najlepšou bonitou v katastri je bonita 6 a teda kataster nemá chránenú poľnohospodársku pôdu.

Na základe požiadavky sústrediť výstavbu a nerozptyľovať ju v rámci katastra, navrhujeme v I. etape výstavby využiť v maximálnej miere voľné nezastavané preluky a v II. a III. etape realizovať aktivity mimo hraníc zastavaného územia k 1. 1. 1990.

4. Vyhodnotenie záberov plôch poľnohospodárskej pôdy, dotknutých urbanistickým riešením ÚPN - obce Zákamenné

Podľa § 13 zákona 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy sa pri každom obstarávaní a spracúvaní územnoplánovacej dokumentácie, projektov pozemkových úprav a iných návrhov podľa osobitných predpisov musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami ochrany podľa §12. Tento ukladá najmä, že poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. Ten, kto navrhne nepoľnohospodárske použitie poľnohospodárskej pôdy je povinný chrániť poľnohospodársku pôdu zaradenú podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny uvedenej v prílohe zákona č.3, a riešiť alternatívne umiestnenie stavby na poľnohospodárskej pôde za hranicou zastavaného územia obce so zreteľom na ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd a takisto vyhodnotiť dôsledky pre poľnohospodársku pôdu pre každú alternatívu.

V riešenom území sa nenachádzajú pôdy zaradené do 1. až 4. kvalitatívnej skupiny uvedenej v prílohe zákona č. 220/2004. V návrhu Územného plánu obce Zákamenné boli riešené zábery poľnohospodárskej pôdy na plánované stavebné a iné zámery. Zábery PP sa nezasahujú do meliorovaných pôd. Pre prehľadnosť zábery poľnohospodárskej pôdy sú rozdelené na 20 regulovaných priestorov. V každom regulovanom priestore sa nachádza niekoľko záberov, ktoré sú zdokumentované v tabuľkovej forme.

Celkový záber pôdy pre navrhované aktivity je 46,5167 ha, z toho predpokladaný záber pôdy v zastavanom území je 11,2619 ha a mimo zastavaného územia 35,2548 ha. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy predstavuje 0,9514 ha.

Výmera záberov poľnohospodárskej pôdy predstavuje 45,5653 ha.

Výmera záberov poľnohospodárskej pôdy v zastavanom území predstavuje 10,7367 ha.

Výmera záberov poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia predstavuje 34,8286 ha.

Poľnohospodárska pôda dotknutá zábermi je zaradená do 7 - 9 skupiny BPEJ podľa prílohy č. 3 k zákonu č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene niektorých zákonov.

Výpočet odvodov za záber pôdy.

V zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy č. 220/2004 Z. z. odvody za záber poľnohospodárskej pôdy nepočítajú. Hlavné zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy sú zhrnuté v § 12 zákona, kde osobitne chránenými pôdami sú pôdy patriace do prvej až štvrtej skupiny uvedenej v prílohe zákona č.3. Okrem zásad uvedených v úvode je najdôležitejšou činnosťou pri zábere poľnohospodárskej pôdy vykonanie skrávky humusového horizontu pôdy a zabezpečenie starostlivosti o pôdu.

Plochu záberov vid' **Tabuľka J5** – Prehľad záberov poľnohospodárskej pôdy na stavebné a iné zámery